

BAŞROLDE HAMSTRİNG

Değerlendirme ve Rehabilitasyon Stratejileri

Editörler

Dr. Öğr. Üyesi Çağlar SOYLU
Prof. Dr. Necmiye ÜN YILDIRIM

Hipokrat
Yayıncılık

© 2024 Başrolde Hamstring
Değerlendirme ve Rehabilitasyon Stratejileri

ISBN: 978-625-6429-80-2

Tüm hakları saklıdır. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği; bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Hipokrat Yayınevi'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bölümler içinde kullanılan resim ve bilgilerin sorumluluğu o bölümün yazar(lar)ına aittir.

Editörler

Dr. Öğr. Üyesi Çağlar SOYLU
Prof. Dr. Necmiye ÜN YILDIRIM

Yayıncı

Hipokrat Yayınevi

Grafik-Tasarım

Hipokrat Grafik Tasarım

Baskı - Cilt

Ankara Özgür Matbaacılık Basım Yayın Dağ. San. Tic. A.Ş.
1250 Cadde No: 25 Ostim OSB Yenimahalle / Ankara

Hipokrat
Yayıncılık

Süleyman Sırrı Cad. No:16/2 Sıhhiye
Tel: (0312) 433 03 05 - 15 ANKARA
www.hipokratkitabevi.com

Bu kitabı, hayatım boyunca her daim yanımda olan ve bana inanç ve sevgiyle destek veren sevgili annem Emine ve babam Mehmet Emin Soylu'ya ithaf ediyorum. Bu kitabı sizlere, en büyük kahramanlarıma adıyorum.

Sonsuz sevgi ve saygılarımla,

Bu kitabı, yaşamımın en güzel anlarına ışık tutan, sevgili eşim ve kıymetli kızlarıma ithaf ediyorum.

Önsöz

Strateji en basit anlamda amaca ulaşmak için izlenilen yol demektir. İstenilen amaca ulaşmak için belirlenen stratejilerde sanat ve bilimin uygun şekilde kullanma beceresine sahip olmak gerekir. Sağlık profesyonelleri olarak amacımız; toplum sağlığını korumak, geliştirmek ve sağlığın tekrar kazanılması için tedavi araçlarını etkin bir şekilde kullanmaktır. Günümüzde bilgiye ulaşmaktan ziyade bilgiyi eleştirel düşünce ile yaklaşıp bilgiyi değerlendirme becerisine sahip olmak önde gelen yetkinlik sayılmaktadır.

Hamstring kasları, sporcular için kritik öneme sahip olup, spor performansını ve yaralanmaları ciddi şekilde etkileyebilir. BAŞROLDE HAMSTRİNG: Değerlendirme ve Rehabilitasyon Stratejileri isimli kitabımız; özellikle hamstring kaslarına yönelik çok yönlü, kanıta dayalı ve güncel bir rehber sunmayı hedeflemektedir. Kitabımız sizlere hamstring yaralanmalarının doğru anlaşılması, etkili tedavi ve rehabilitasyon stratejileri ve yaralanmaların önlenmesi konularında bilginin alanında uzman bilim insanlarının deneyim süzgecinden geçtiği stratejik bilgiler sunmayı amaçlamaktadır.

Fizyoterapistler olarak sağlığı emosyonel, kimyasal ve yapısal boyutunu da ele alıp danışanlarımıza en uygun stratejiyi belirlemekle yükümlüyük. Özellikle sporcularla çalışan fizyoterapistler için hamstring kas grubunun önemi büyüktür. Bu nedenle; Rahmetli Sakıp Sabancı'nın 48 öğüdünden biri olan ve onu başarıya ulaştıran "HER ŞEYİN BİR ŞEYİNİ BİR ŞEYİN HER ŞEYİNİ BİLMEK" felsefesi ile hamstring kasları ile ilgili her türlü ayrıntının yer aldığı bir kitapla karşınızdayız.

Bu kitabımızda; Sizlere bilgi ve deneyimin çalıştığımız bireyler için yol göstericiliğin yanı sıra, hayallerin gerçeğe dönüştüğü, çalışmanın başarıya ulaşmada en önemli anahtar olduğunu konusunda ilham kaynağı olmasını hedefledik.

Kitabımıza önemli birikimleri ile katkı veren yazarlarımıza, yayın evimize, bilgi ve deneyimin güç olduğuna inanan kitabımızı bir rehber olarak edinecek değerli meslektaşlarımıza sonsuz teşekkürlerimizi sunarız.

Beraber çalışmaktan onur duyduğum ve şansım olduğuna inandığım değerli meslektaşım bilim insanı Dr. Fzt. Çağlar Soylu'ya teşekkür ederim

Saygılarımızla,

Dr. Öğr. Üyesi Çağlar SOYLU

Prof. Dr. Necmiye ÜN YILDIRIM

Katkıda Bulunanlar

vii

Abdürrahim KAVAKLILAR, Arş. Gör. Dr.

Ankara Şehir Hastanesi Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği

Aydan AYTAR, Prof. Dr.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi
Ortopedik Fizyoterapi ve Rehabilitasyon AD., Ankara

Bünyamin HAKSEVER, Dr. Fzt.

Fit Level Sağlık Yaşam Merkezi, Ankara

Ceren Şevval KARATAŞ, Fzt.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon AD., Ankara

Çağlar SOYLU, Dr. Öğr. Üyesi

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi
Ortopedik Fizyoterapi ve Rehabilitasyon AD., Ankara

Çiğdem DEMİR, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Defne KAYA UTLU, Prof. Dr.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul

Derya ÇELİK, Prof. Dr.

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü

Emre ALTUNDAĞ, Dr. Öğr. Üyesi

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Kütahya

Emre Serdar ATALAY, Dr. Öğr. Üyesi

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi
Ortopedik Fizyoterapi ve Rehabilitasyon AD., Ankara

Emre TÜZÜNER, Uzm. Dr.

Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İstanbul

Gül BALTACI, Prof.Dr.

Atlas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü

Gülcan HARPUR, Doç. Dr.

PTrust Academy, Ankara

Merve BOZER, Arş. Gör. Dr.

Ankara Şehir Hastanesi Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği

Mustafa AKKAYA, Doç. Dr.

Ankara Şehir Hastanesi Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği

Mustafa AYDIN, Dr. Öğr. Üyesi

SBÜ Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ortopedi ve Travmatoloji

Müge KIRAÇ, Arş. Gör. Dr.

Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi, Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı, İstanbul

Nilüfer KESKİN DİLBAY, Dr. Öğr. Üyesi

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Onur Atakan SEKİBAĞ, Uzm. Fzt.

İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Fizyoterapi Programı

Özlem AKKOYUN SERT, Dr. Öğr. Üyesi

KTO Karatay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü

Safa GÜRSOY, Doç. Dr.

Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi, Ortopedi ve Travmatoloji AD., İstanbul

Serkan USGU, Doç. Dr.

Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü

Şule TÜZEN TEK, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Temel Fizyoterapi ve Rehabilitasyon AD., Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Programı

Tuğba GÖNEN Dr. Öğr. Üyesi

Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü

Tüzün FIRAT, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Ümit YÜZBAŞIOĞLU, Öğr. Gör.

Toros Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Mersin

İçindekiler

xi

Bölüm 1

Hamstring Fonksiyonel Anatomisi Hamstring Kaslar (Uyluk Arka Bölgesi Kasları) 1

ÖZLEM AKKOYUN SERT

Giriş.....	1
Semitendinosus Kası.....	2
Semimembranosus Kası	2
Biceps Femoris Kası.....	3
Hamstring Kasları Fonksiyonları	5

Bölüm 2

Hamstring Kas Mimarisi..... 9

ŞULE TÜZEN TEK • TÜZÜN FIRAT

Giriş.....	9
Temel Anatomik Özellikler	10
Temel Mimari Parametreler	11
Sonuç	16

Bölüm 3

Hamstring Yaralanmalarında Risk Faktörleri 19

ÜMİT YÜZBAŞIOĞLU • AYDAN AYTAZ

Giriş.....	19
Hamstring Yaralanmaları ve Risk Faktörü	20
İntrinsik Risk Faktörleri	21
Ekstrinsik Risk Faktörleri.....	30
Risk Faktörlerinden Korunma ve Yaralanma Riskini Önleme Stratejileri	30
Sonuç	32

Bölüm 4**Hamstring Yaralanmalarının Önlenmesi .....39****EMRE SERDAR ATALAY**

Giriş.....	39
Hamstringler Sık mı Yaralanır? Hamstringler Neden Yaralanır?.....	39
Yaralanma Önleme Stratejileri ve Kanıt Değerleri.....	42
Nordic Hamstring Egzersizi	44
Diğer Yöntemler	46
Sonuç	46
Egzersiz Programı	47

Bölüm 5**Hamstring Yaralanmalarında Diagnoz ve Sınıflandırma .....53****ABDÜRRAHİM KAVAKLILAR • MERVE BOZER • MUSTAFA AKKAYA**

Hamstring Yaralanmalarında Diagnoz	53
Hamstring Yaralanmalarında Sınıflandırma	58

Bölüm 6**Hamstring Yaralanmaları: Hekim Bakış Açısıyla Değerlendirme.....63****MÜGE KIRAÇ • EMRE TÜZÜNER • SAFA GÜRSOY**

Giriş.....	63
Anatomi.....	64
Yaralanma Mekanizması ve Risk Faktörleri.....	65
Anamnez	65
Fizik Muayene.....	66
Ayırıcı Tanılar	67
Görüntüleme Yöntemleri.....	67
Hamstring Yaralanmalarında Sınıflama	68
Hamstring Yaralanmalarının Tedavisi	69
Yaralanma Sonrası Spora Dönüş	72
Sonuç	72

Bölüm 7**Hamstring Yaralanmalarında Değerlendirme-Fizyoterapist Bakış Açısıyla .....77****GÜL BALTACI**

Giriş.....	77
Ortopedik Özel Testler	80
Fizyoterapistler Tarafından Yapılan Klinik Değerlendirme	82
Sonuç	83

Bölüm 8**Yüzeysel Elektromiyografi Verilerine Dayalı Hamstring Kası İçin Egzersiz Seçimi.....87****ÇİĞDEM DEMİR • GÜLCAN HARPÜT**

Giriş.....	87
Diz Fleksiyonu ve Kalça Ekstansiyonunda Hamstring Kasları	88
Düşük Yoğunluklu Hamstring Egzersizleri	89
Orta Yoğunluklu Hamstring Egzersizleri	92
Yüksek Yoğunluklu Hamstring Egzersizleri.....	94

Bölüm 9**Hamstring Yaralanmaları Sonrası Rehabilitasyon.....99****ÇAĞLAR SOYLU • CEREN ŞEVVAL KARATAŞ**

Giriş.....	99
Genel İlkeler	100
Egzersiz Yaklaşımları.....	107
Sonuç	113

Bölüm 10**Proksimal Hamstring Tendinopatisi.....117****DERYA ÇELİK • ONUR ATAKAN SEKİBAĞ**

Giriş.....	117
Tendinopatinin Patofizyolojisi	117
Proksimal Hamstring Tendinopatisinin Patofizyolojisi	118
Proksimal Hamstring Tendinopatisinin Teşhisi ve Prognozu.....	119
Proksimal Hamstring Tendinopatisinde Rehabilitasyon	126
Sonuç	132

Bölüm 11**Proksimal Hamstring Tendon Avülsiyon Rüptürleri ve Yönetimi- Operatif ve Non-Operatif Tedavi ..... 137****MUSTAFA AYDIN**

Giriş.....	137
Anatomi	138
Yaralanma Mekanizması	139
Non-Operatif Tedavi	139

Operatif Tedavi.....	140
Postoperatif Rehabilitasyon Protokolü	141
Non-Operatif Tedavi ve Operatif Tedavi Karşılaştırma	142
Augmentasyon/Rekonstrüksiyon	143
Sonuç	143

Bölüm 12

Proksimal Hamstring Tendon Avülsiyon Rüptürleri-Cerrahi Sonrası Rehabilitasyon 147

NİLÜFER KESKİN DİLBAY • DEFNE KAYA UTLU

Giriş.....	147
Rehabilitasyonun Başarısını Etkileyen Etkenler	148
Rehabilitasyon İlkeleri	150
Cerrahi Sonrası Rehabilitasyon Protokolü	152
Rehabilitasyon Sonrası Spora/Aktiviteye Dönüş Sonuçlarını Etkileyen Etkenler	156
Spor/Aktiviteye Dönüş Kararında Cerrahi Sonrası Sonuçların Değerlendirilmesi	157
Proksimal Hamstring Tamiri Sonrası Spora Dönüş	158
Sonuç	161

Bölüm 13

Osteopatik Bakış Açısıyla Hamstring 165

BÜNYAMİN HAKSEVER

Fonksiyonel ve Bütüncül Bakış Açısının Önemi	166
Osteopatik Bakış Açısı İle Hamstring Fasyası	167
Hamstring Kasında Visseral (Organ) Tekniklerinin Önemi ve Kullanımı.....	170
Visseral Masaj	172

Bölüm 14**Sportif Performansta Hamstring .....177****EMRE ALTUNDAĞ**

Atletik Performans ve Hamstring Rolü	177
Hamstring Yaralanmaları	179
Klinik Muayeneler	180
Yaralanma Mekanizması	180
Sportif Performans ve Hamstring Egzersizleri	181
Sonuç	197

Bölüm 15**Hamstring Yaralanmaları Sonrası Spora Dönüş .....201****TUĞBA GÖNEN • SERKAN USGU**

Giriş.....	201
Hamstring Yaralanmaları Sonrası Spora Dönüş İlkeleri.....	202
Spora Dönüş Kararı.....	203
Spora Dönüşte Psikolojik Faktörler	207
Spora Özel Hazırlık ve İş Yükü	207
Takip ve Koruma	209
Sezon İçi Hamstring Fonksiyonun Takibi	209
Sonuç	209

